

SEMENARSKA ASOCIJACIJA SRBIJE

Okrugli sto „Dalji koraci podrške upotrebi sertifikovanog semena“

Dana 06.12.2019. godine u organizaciji Semenarske Asocijacije Srbije održan je Okrugli sto, u Institutu za ratarstvo i povrtarstvo, Rimski Šančevi, na kome se razmatralo pitanje značaja upotrebe sertifikovanog semena. Sastanku su prisustvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprave za zaštitu bilja, Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, grada Novog Sada, predstavnici Semenarske asocijacije (Instituti, semenske kompanije, dorađivači, proizvođači, PSS), kao i predstavnik poljoprivrednika (Vojvodina Agrar). Upotreba sertifikovanog semena, između ostalog, predstavlja pokazatelj stanja semenarstva jedne države, odnosno, stepen razvijenosti poljoprivrede, koji se ogleda u primeni znanja i adekvatne tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji. Po podacima sa kojima raspolaže Asocijacija, od ukupno utrošene količine semena, količina sertifikovanog semena u setvi pšenice iznosi oko 40%, dok se kod soje taj procenat kreće od 30% do 40%. Višegodišnji trend pokazuje da se procenat upotrebe sertifikovanog semena kod samooplodnih biljnih vrsta iz godine u godinu rapidno smanjuje. Ovakav trend upotrebe sertifikovanog semena, pored značajnog uticaja na smanjenje efekata agrarne politike, neminovno dovodi i do smanjenja mogućnosti investiranja u domaće znanje i oplemenjivanje, kao i dostupnost novog sortimenta poljoprivrednim proizvođačima.

U cilju preduzimanja daljih koraka, odnosno, iznalaženja modela za povećanje upotrebe sertifikovanog semena, organizovan je pomenuti Okrugli sto, na kome su izvedeni sledeći zaključci:

1. Semenarski sektor, kao i celokupna poljoprivreda, značajno su ugroženi permanentnim smanjenjem udela sertifikovanog semena u poljoprivrednoj proizvodnji. Ovakva situacija se direktno odražava na celokupno društvo, smanjenjem proizvodnje kvalitetne i zdravstveno bezbedne hrane.

2. Upotreba sertifikovanog semena, sa jedne strane, predstavlja pokazatelj stanja semenarstva jedne države, dok sa druge strane, pokazuje stepen konkurentnosti države, koji se ogleda u primeni znanja i adekvatne tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji. Nadalje, apsurdno je da se značajno osnažuje opremljenost gazdinstava poljoprivrednom mehanizacijom kroz državnu podršku pri nabavci mehanizacije, dok istovremeno raste procenat korišćenja nesertifikovanog semena. Takva situacija u mnogome potire napore agrarne politike da se poljoprivredna proizvodnja podigne na viši nivo i da obezbedi veće učešće u BDP u R. Srbiji.

3. Poljoprivrednici imaju stalne zahteve za novim visokoprinosnim i stabilnim sortama. Uzimajući u obzir jedan od glavnih ciljeva proizvodnje – profitabilnost, ovo je i razumljivo. U poređenju sa ukupnim troškovima proizvodnje hrane (rad, energija, zemljište...), seme predstavlja relativno niže troškove za farmera ali određuje mnoge od glavnih aspekata njegove proizvodnje: prinos, kvalitet proizvoda, sigurnost i sl. Ekstremno variranje klimatskih uslova, stalni porast stanovništva, ograničenost obradivih površina, ukazuju da je oplemenjivanje i stvaranje genotipova visokog potencijala rodnosti i adaptabilnosti osnovni faktor za obezbeđenje dovoljne količine zdrave i kvalitetne hrane. Svedoci smo stalnih pojava novih i rezistentnih patogena, širenja bolesti u regionima u kojima nisu bile značajne, kao i pojave dominantnih korovskih vrsta, što posebno dolazi do izražaja upotrebom nedeklarisanog semena. Inovativnost i oplemenjivanje predstavlja stalno povećanje zastupljenosti visokoprinosnih i kvalitetnih sorti na tržištu, neprekidno snabdevanje tržišta određenim kategorijama semena vrhunskog kvaliteta, jačanje konkurentnosti naše zemlje u međunarodnim tokovima

4. Na Okruglom stolu izneti su gubici države, odnosno budžeta, zbog korišćenja nesertifikovanog semena (tabele su u prilogu ovog Zapisnika). Deo tih sredstava mogao bi biti preusmeren na subvencije koje država daje za poljoprivrednu proizvodnju po ha, kao i kroz razne konkurse za unapređenje poljoprivrede. Zaključak Okruglog stola je da bi kao veoma efikasna mera moglo biti da sertifikovano seme indirektno bude uključeno u sistem subvencija, odnosno da fiskalni račun kao dokaz o kupovini semena, bude neophodan dokument za ostvarenje subvencije, kao i mogućnost konkurisanja na konkurse koje raspisuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ili Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu. Sasvim je jasno da, samo savesan poljoprivredni proizvođač koji vodi računa o dobroj poljoprivrednoj praksi i o unapređenju poljoprivredne proizvodnje, može da bude stimulisan od države da unapredi kvalitet svoje proizvodnje. U današnje vreme modernih tehnologija i savremene poljoprivrede, poljoprivredni proizvođači koji nisu odgovorni prema društvu i životnoj sredini, ne bi trebali da budu stimulisani.

5. Zbog značaja teme o kojoj se diskutovalo, svi učesnici su jednoglasni da se o upotrebi sertifikovanog semena mora stalno „pričati“ na svim nivoima, a edukacija je polazna osnova i neophodnost za uspešno sprovođenje i realizaciju aktivnosti u lancu proizvodnje hrane, pa tako i značaja upotrebe sertifikovanog semena. Bez modernog oplemenjivanja, dobro organizovanog semenarskog sektora, jasne regulative iz ove oblasti, farmeri ne mogu očekivati uspešnu i profitabilnu proizvodnju, kao ni konkurentnost svog proizvoda, a i šire: ne možemo očekivati zdravu i bezbednu hranu, uz očuvanje najvažnijeg resursa – životne sredine.

Zaključak sastanka: Posedovanje dovoljnih količina semena od sorti i hibrida visokog potencijala rodnosti i drugih dobrih agronomskih osobina, znači bogatstvo jedne zemlje, neprocenjivu vrednost, i više od toga, nacionalni ponos i ugled jedne zemlje.

Generalni sekretar
dr Svetlana Balešević Tubić

Predsjednik SAS
Sandra Bogdanović